

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Συζήτηση του Υπουργού Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας Γιάννη Κεφαλογιάννη στο 10ο Συμπόσιο για την Ενεργειακή Μετάβαση που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρεία Ενεργειακής Οικονομίας

Τρίτη, 03 Ιουνίου 2025

Ο Υπουργός Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, **Γιάννης Κεφαλογιάννης**, συμμετείχε σήμερα, Τρίτη 03 Ιουνίου 2025, στις εργασίες του 10ου Συμποσίου για την Ενεργειακή Μετάβαση που διοργάνωσε η Ελληνική Εταιρεία Ενεργειακής Οικονομίας (ΗΑΕΕ), λαμβάνοντας μέρος σε συζήτηση με τον Καθηγητή Χρηματοοικονομικών και Ενεργειακής Οικονομίας, και μέλος του Δ.Σ. της Εταιρείας, **Κώστα Ανδριοσόπουλο**.

Ακολουθούν τα βασικά σημεία της συζήτησης:

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Ξεκινάμε το συνέδριό μας με εσάς, που βρίσκεστε σε μια θέση ευθύνης στο Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας — και μόνο από τον τίτλο του, καταλαβαίνει κανείς τη σημασία του, καθώς αποκτά ολοένα και πιο κομβικό ρόλο. Ξεκινώ με την πρώτη ερώτηση. Πολλές ενεργειακές υποδομές — όπως τα δίκτυα διανομής, μονάδες ΑΠΕ αλλά και το παραδοσιακό ηλεκτρικό σύστημα — βρίσκονται σε περιοχές υψηλής περιβαλλοντικής επικινδυνότητας. Έχουμε δει πλημμύρες, όπως στη Θεσσαλία, και φωτιές στο παρελθόν. Ποια είναι η στρατηγική ενσωμάτωσης της Πολιτικής Προστασίας στον ενεργειακό σχεδιασμό, σε συνεργασία με το Υπουργείο Ενέργειας και Περιβάλλοντος, ώστε να μειωθεί η έκθεση των κρίσιμων υποδομών σε κινδύνους, όπως οι πυρκαγιές και οι πλημμύρες;

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Πρώτα απ' όλα, θα ήθελα να σας ευχαριστήσω για την ευγενική πρόσκληση να παρευρεθώ στο συνέδριο και να σας συγχαρώ για τα δέκα χρόνια λειτουργίας του. Εύχομαι να είμαστε εδώ και στα επόμενα δέκα.

Η αλήθεια είναι ότι η κλιματική κρίση — και νομίζω πως πολύ σωστά αποτυπώνεται πλέον και στον τίτλο του Υπουργείου — έχει ριζικά αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο προσπαθούμε να σχεδιάσουμε αλλά κυρίως να εφαρμόσουμε πολιτικές για την ενεργειακή μετάβαση, αλλά και για τις κρίσιμες υποδομές. Δεν μπορούμε να μιλάμε για μετάβαση χωρίς να ενσωματώνουμε παραμέτρους ανθεκτικότητας, ειδικά για τις κρίσιμες υποδομές που αναφέρατε.

Είδαμε, για παράδειγμα, στην περίπτωση της Θεσσαλίας πόσο σημαντικό είναι αυτό όχι μόνο για τον σχεδιασμό του κράτους, αλλά και για τις ίδιες τις επιχειρήσεις που επενδύουν σε τέτοιες υποδομές. Θέλω λοιπόν να ευχαριστήσω και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, με το οποίο έχουμε άριστη συνεργασία σε αυτό το πεδίο. Αξιοποιώντας τα μαθήματα από τις πρόσφατες φυσικές καταστροφές, ενσωματώνουμε δείκτες επικινδυνότητας για να προβλέψουμε, όσο είναι δυνατόν, πού ενδέχεται να εμφανιστούν φαινόμενα με μεγάλους κινδύνους. Αυτό σημαίνει ότι, σε κάθε φάση — από την αδειοδότηση έως την κατασκευή — κρίσιμων υποδομών, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη αυτοί οι κίνδυνοι. Πρέπει να εξετάζεται η έκθεση της επιχείρησης ή της επένδυσης σε περιοχές με σεισμικότητα, κίνδυνο φωτιάς ή πλημμύρας.

Να σας πω επίσης ότι έχουμε πολύ καλή συνεργασία με τους παρόχους ενέργειας και υποδομών. Για παράδειγμα, με τον ΔΕΔΔΗΕ έχουμε μνημόνιο συνεργασίας για καθαρισμούς γύρω από πυλώνες μέσης και χαμηλής τάσης. Αντίστοιχα, με τον ΑΔΜΗΕ υπάρχει συμφωνία για καθαρισμούς πέριξ των πυλώνων υψηλής τάσης. Σκοπός μας είναι να αποτρέπουμε πυρκαγιές.

Ο ΔΕΔΔΗΕ εφαρμόζει καθαρισμούς σε μήκος περίπου 200 χιλιομέτρων, ενώ πραγματοποιούνται και κλαδεύσεις δέντρων με προϋπολογισμό αρκετών εκατομμυρίων ευρώ. Όλα αυτά εντάσσονται στη συνεργασία μας με το Υπουργείο Περιβάλλοντος και τους φορείς που εποπτεύει. Ειδικά για τις ΑΠΕ, επειδή συχνά βρίσκονται σε απομακρυσμένες και δύσβατες περιοχές, έχουμε συνεργασία και με τα συναρμόδια υπουργεία για την ενσωμάτωση προβλέψεων για φυσικούς κινδύνους ήδη από τον σχεδιασμό.

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Το είπατε και πριν, και η δεύτερη ερώτησή μου βασίζεται στο κλείσιμο της τοποθέτησής σας. Η πρόληψη είναι το νούμερο ένα σε αυτές τις περιπτώσεις. Ως Υπουργείο, λοιπόν, τι κάνετε όσον αφορά την ένταξη της πρόληψης, τον έγκαιρο εντοπισμό φαινομένων υψηλού κινδύνου, και τη χρήση της τεχνολογίας; Εννοώ, ψηφιακές λύσεις, ακόμη και τεχνητή νοημοσύνη που πιθανώς θα μπορούσε να χρησιμοποιηθεί για μοντέλα πρόβλεψης, GIS συστήματα, εφαρμογές ενημέρωσης του κοινού — όλα αυτά μπορούν να ενισχύσουν αυτό που λέμε «πρόληψη» σε επικίνδυνες καταστάσεις.

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Θα μπορούσα, καταρχάς, να επιχειρηματολογώ για αρκετά λεπτά σχετικά με όσα έχει κάνει η Πολιτεία σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού ή και μέσων — επίγειων ή εναέριων. Όμως, όπως έχει εξελιχθεί η κλιματική κρίση, όσο επαρκές προσωπικό κι αν έχουμε, είτε στο Πυροσβεστικό Σώμα, είτε σε μέσα όπως ελικόπτερα, αεροπλάνα, υδροφόρες ή άλλα οχήματα, αν δεν ενσωματώσουμε τον παράγοντα της τεχνολογίας — και πιο συγκεκριμένα την τεχνητή νοημοσύνη, αλλά και τα συστήματα έγκαιρης προειδοποίησης — ουσιαστικά δεν θα έχουμε ένα πλήρες οπλοστάσιο στη μάχη μας ενάντια στις φυσικές καταστροφές.

Καταρχάς, να πω ότι τα τελευταία χρόνια, ειδικά στην Ελλάδα, έχουμε κάνει σημαντικά άλματα. Πρώτα απ' όλα, με τη δημιουργία του Υπουργείου — το οποίο, να θυμίσω, μέχρι πριν λίγα χρόνια ήταν απλώς μία Γενική Γραμματεία στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη. Σήμερα, διαθέτουμε το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων και Διαχείρισης Κινδύνων (ΕΣΚΕΔΙΚ), που ουσιαστικά λειτουργεί ως ένα "war room". Εκεί μπορούμε, σε πραγματικό χρόνο, να παρακολουθούμε όλα τα φαινόμενα — από τα μικρότερα έως τα μεγαλύτερα — ενσωματώνοντας την τεχνολογία. Μάλιστα, και οι επιχειρούντες στο πεδίο μπορούν να εισάγουν δεδομένα στο σύστημα.

Στο πλαίσιο αυτό, προχωρούμε και στον εκσυγχρονισμό τριών εμβληματικών έργων.

Πρώτα απ' όλα, το 112, το γνωστό σε όλους μας σύστημα έγκαιρης προειδοποίησης. Ξεκίνησε δευλά το 2014, αλλά σήμερα αποτελεί πραγματικά σωτήριο εργαλείο. Με τις νέες λειτουργίες που έρχονται, θα περιλαμβάνει:

- Πολυκαναλική επικοινωνία με τους πολίτες.
- Σιωπηλή ειδοποίηση, χρήσιμη σε περιπτώσεις όπως ομηρία.
- Υπηρεσίες προσβασιμότητας για άτομα με αναπηρία, ώστε να λαμβάνουν σωστά τα μηνύματα.
- Αναβαθμισμένο σύστημα γεωεντοπισμού, για ακόμη μεγαλύτερη ακρίβεια στον εντοπισμό θέσης.

Πέρα όμως από το 112, δεύτερο σημαντικό έργο είναι το Engage. Πρόκειται για το σύστημα που χρησιμοποιεί το ΕΣΚΕΔΙΚ και μέσω του οποίου — σε πραγματικό χρόνο — η Πυροσβεστική και οι υπόλοιποι φορείς Πολιτικής Προστασίας λαμβάνουν όλη την απαραίτητη πληροφορία. Όταν ξεσπά, για παράδειγμα, μια πυρκαγιά, μπορούμε από το κέντρο επιχειρήσεων να δούμε πόσα οχήματα επιχειρούν, πόσα άτομα, πού βρίσκονται, ποιο είναι το στίγμα τους. Το ίδιο ισχύει για το ΕΚΑΒ, την Αστυνομία, ακόμα και τις Ένοπλες Δυνάμεις, ώστε να υπάρχει συντονισμός.

Το Engage χρησιμοποιείται επίσης από τους δήμους, οι οποίοι είναι κρίσιμοι παίκτες στην Πολιτική Προστασία. Το σύστημα αναβαθμίζεται με 40 νέες λειτουργίες, όπως:

- Ταχύτερη real-time ενημέρωση.
- Πρόσβαση σε ιστορικά δεδομένα, ώστε, για παράδειγμα, αν ξεσπά φωτιά στην Κάρυστο, να γνωρίζουμε τι έχει συμβεί στο παρελθόν και πώς εξελίχθηκε το φαινόμενο, ώστε να δράσουμε προληπτικά.
- Ενημέρωση πολιτών, μέσω ειδικής έκδοσης της πλατφόρμας, ώστε να βλέπουν και αυτοί σε πραγματικό χρόνο πώς εξελίσσεται ένα φαινόμενο.

Το τρίτο εμβληματικό έργο είναι η Εθνική Βάση Δεδομένων. Για πρώτη φορά, δημιουργείται μια τέτοια Βάση στο Υπουργείο Πολιτικής Προστασίας. Εκεί θα συγκεντρώνονται όλα τα δεδομένα — τόσο ιστορικά όσο και σε πραγματικό χρόνο. Με βάση αυτά, θα μπορούμε να κάνουμε προβλέψεις κινδύνου, όχι μόνο για φυσικά φαινόμενα αλλά και για τις κρίσιμες

υποδομές, όπως οι ενεργειακές. Θα είναι ένα πολύτιμο εργαλείο για τον σχεδιασμό και την ανθεκτικότητα τέτοιων υποδομών.

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Σε επίπεδο εξοπλισμού, κάτι που είναι γνωστό σε όλους — τα λεγόμενα drones — έχουμε δει ότι έχετε προχωρήσει και εκεί: στην υλοποίηση, στην αξιοποίηση, στην καλύτερη αξιοποίηση, αν θέλετε, αυτών των εργαλείων που έχουμε πλέον στα χέρια μας. Γιατί ο πολύ γρήγορος εντοπισμός μιας εστίας, παραδείγματος χάρη όταν μιλάμε για φωτιά, είναι και το κλειδί για να μπορέσει αυτή η φωτιά να σβηστεί και να αντιμετωπιστεί.

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Είναι πολύ σωστή η παρατήρηση. Να πω ότι, για πρώτη φορά, στο σύστημα τόσο της περιπολίας όσο και του εντοπισμού, εφαρμόστηκαν τα drones πέρυσι. Συγκεκριμένα, 45 drones, τα οποία δίνουν real-time εικόνα τόσο στο ΕΣΚΕΔΙΚ, το Εθνικό Συντονιστικό Κέντρο Επιχειρήσεων, όσο και στα περιφερειακά κέντρα της Πυροσβεστικής, που λειτουργούν στις 13 Περιφέρειες της χώρας. Είναι ένα πολύ χρήσιμο εργαλείο, διότι εντοπίζει αμέσως τον καπνό. Λειτουργεί σε 24ωρη βάση. Διαθέτει ιδανική κάμερα, κάτι που σημαίνει ότι μπορούμε να δούμε τον καπνό πριν εκδηλωθεί η πυρκαγιά και αναπτυχθεί, δηλαδή παίρνουμε την εικόνα άμεσα. Υπάρχει συντονισμός και με τις επίγειες δυνάμεις, αλλά και με τις εναέριες. Φέτος θα έχουμε τα διπλάσια — 82 drones σε σχέση με τα 45 που είχαμε πέρυσι. Είναι μια δωρεά του ΔΕΔΔΗΕ, ύψους 6 εκατομμυρίων ευρώ, που περιλαμβάνει ολόκληρο το σύστημα: το σέρβις, τους χειριστές, τις μπαταρίες, την ανανέωση και τη συντήρηση. Αλλά, να πω, πέρα από αυτό, πως στο μεγάλο πρόγραμμα «ΑΙΓΙΣ», το οποίο βρίσκεται σε εξέλιξη — είναι ύψους 2 δισεκατομμυρίων 160 εκατομμυρίων — περιλαμβάνεται και η μόνιμη απόκτηση από το Πυροσβεστικό Σώμα περίπου 100 drones με διαφορετικές δυνατότητες, τα οποία θα λειτουργούν ως μέσα επιτήρησης και έγκαιρης προειδοποίησης. Και επειδή η τεχνολογία προχωράει, έχουμε ήδη δει και τα πρώτα δείγματα για drones πυρόσβεσης — επιχειρησιακά drones — που σημαίνει ότι, με τον χρόνο, θα μπορούμε να διαθέτουμε και αυτή τη δυνατότητα, ώστε να συμμετέχουν και αυτά στη μάχη των πυρκαγιών.

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Όσον αφορά τη χρηματοδότηση και τους νέους μηχανισμούς, έχουμε δει ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση προωθεί τέτοιου τύπου ενέργειες, για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας γενικότερα. Η πολιτική προστασία και η κλιματική κρίση βρίσκονται στο επίκεντρο αυτών των προσπάθειών. Πώς εξασφαλίζετε εσείς, καταρχάς, τέτοια χρηματοδοτικά εργαλεία — και φυσικά σε συνεργασία με άλλα υπουργεία, όπως το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας, το Εσωτερικών ή άλλες αρμόδιες δομές που σχετίζονται με την ανθεκτικότητα;

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Να σας πω καταρχάς ότι, ενώ υπήρξε κεντρική κυβερνητική επιλογή να δημιουργηθεί ένα αυτόνομο υπουργείο, όπως είναι το Υπουργείο Κλιματικής Κρίσης και Πολιτικής Προστασίας, εμείς, ως προσέγγιση, θεωρούμε ότι η πολιτική προστασία είναι μια έννοια οριζόντια, που διατρέχει όλα τα υπουργεία. Επιδιώκουμε λοιπόν συνεργασία όχι μόνο σε επιχειρησιακό επίπεδο, αλλά και σε χρηματοδοτικό. Αναφέρθηκα νωρίτερα στο μεγάλο πρόγραμμα «Αιγίς». Το «ΑΙΓΙΣ» είναι το πρώτο πρόγραμμα που, σε τέτοιο βάθος, ανανεώνει τόσο τον επίγειο όσο και τον εναέριο στόλο, όχι μόνο της Πυροσβεστικής, αλλά και άλλων συναρμόδιων υπουργείων. Για παράδειγμα, της Ελληνικής Αστυνομίας, του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, των Δασαρχείων — που είναι κρίσιμοι φορείς και ανήκουν αυτή τη

στιγμή στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας — καθώς και του Λιμενικού Σώματος. Και βεβαίως και του Υπουργείου Άμυνας, που επίσης προσφέρει δυνατότητες. Το λέω αυτό, γιατί σε μια μεγάλη φυσική καταστροφή, όλοι αυτοί οι φορείς είναι συναρμόδιοι και, υπό την εποπτεία και τον συντονισμό της Πολιτικής Προστασίας, θα πρέπει να επιχειρήσουν επί του εδάφους. Συνεπώς, φροντίζουμε να διαθέτουν και εκείνοι τα κατάλληλα μέσα, ώστε, εφόσον χρειαστεί, να μπορούν να ανταποκριθούν. Πέραν του «ΑΙΓΙΣ» όμως, το οποίο — να τονίσω εδώ — έχει τρεις πηγές χρηματοδότησης: το 1/3, περίπου 700 εκατομμύρια, προέρχεται από το Ταμείο Ανάκαμψης· άλλο 1/3, επίσης περίπου 700 εκατομμύρια, από το ΕΣΠΑ· και το υπόλοιπο 1/3 από δάνειο που έχει συνάψει η χώρα με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων. Χρησιμοποιούμε, δηλαδή, κεφάλαια από το ΕΣΠΑ αλλά και από τον Εθνικό Προϋπολογισμό, για την προμήθεια νέων μέσων και τεχνολογίας. Επιπλέον, αναφέρθηκα και στο μνημόνιο συνεργασίας που έχουμε με τον ΔΕΔΔΗΕ — και δεν είναι μόνο με τον ΔΕΔΔΗΕ — αλλά και με τον ΑΔΜΗΕ και με το Υπουργείο Πολιτισμού, για παράδειγμα, ώστε να διενεργούνται αυτοψίες και ασκήσεις σε κρίσιμους αρχαιολογικούς χώρους, ιδιαίτερα κατά την καλοκαιρινή περίοδο. Τις επόμενες ημέρες θα γίνει μια μεγάλη άσκηση στην Επίδαυρο, για να δούμε πώς ανταποκρίνονται οι δυνάμεις μας. Υπάρχει γενικά μια οριζόντια συνεργασία με όλα τα Υπουργεία. Στόχος — και θα έλεγα και όραμα — είναι να υπάρξει ένας εθνικός μηχανισμός ανθεκτικότητας, στον οποίο φυσικά θα έχουν σημαντικό ρόλο και οι ενεργειακές υποδομές. Γιατί μέσα σε αυτό τον μηχανισμό, σε συνεργασία πάντα με το αρμόδιο Υπουργείο, θέλουμε να εντάξουμε κάθε σχεδιασμό και κάθε κατασκευή κρίσιμων υποδομών.

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Κύριε Υπουργέ, γνωρίζουμε ότι η ανθεκτικότητα δεν είναι μόνο θέμα υποδομών ή τεχνολογίας, όπως αναφέραμε. Ίσως πιο σημαντικό είναι ότι πρόκειται για θέμα κουλτούρας, προετοιμασίας και συλλογικής ευθύνης. Ποιο θεωρείτε ότι είναι το μεγαλύτερο στοίχημα για την Ελλάδα τα επόμενα χρόνια στον τομέα της πολιτικής προστασίας; Και ποιο μήνυμα θα θέλατε να στείλετε σήμερα σε όλους εκείνους τους φορείς που σχεδιάζουν, επενδύουν ή δραστηριοποιούνται στον τομέα της ενέργειας και της βιώσιμης ανάπτυξης;

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Έχετε απόλυτο δίκιο. Στην ουσία, το μεγαλύτερο στοίχημα — πέρα από τη θωράκιση της χώρας σε μέσα, τεχνολογία και ανθρώπινο δυναμικό, όπως είπα προηγουμένως — είναι η αλλαγή κουλτούρας. Θα το ξαναπώ: μέχρι πριν από λίγα χρόνια, όχι πολύ μακριά, το 2019, δεν υπήρχε καν η έννοια της πολιτικής προστασίας όπως την αντιλαμβανόμαστε σήμερα. Ήταν μία Γενική Γραμματεία, κυριολεκτικά δύο δωμάτια στην οδό Ευαγγελιστρίας, με δέκα υπολογιστές.

Σήμερα υπάρχει ένα αυτόνομο Υπουργείο. Υπάρχει μια διαδικασία που δίνει πολύ μεγάλη έμφαση στην πρόληψη, την ετοιμότητα και τον συντονισμό — όχι μόνο στην καταστολή του φαινομένου. Αυτό φυσικά και θα συμβεί όταν χρειαστεί, γιατί δεν μπορούμε να τα προβλέπουμε όλα, ούτε να τα προλαβαίνουμε πάντα, αλλά σε κάθε περίπτωση πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία. Η αλλαγή ξεκινάει από την Πολιτεία, συνεχίζει στον πρώτο και δεύτερο βαθμό της τοπικής αυτοδιοίκησης — Δήμοι και Περιφέρειες — και, στο τέλος, καταλήγει στους ίδιους τους πολίτες. Υπάρχει και η ατομική ευθύνη.

Για παράδειγμα, αυτή την περίοδο είναι σε εξέλιξη η διαδικασία καθαρισμού οικοπέδων. Είναι μια κρίσιμη παράμετρος για την πρόληψη, με καταληκτική ημερομηνία την 15η Ιουνίου. Όσο περισσότεροι πολίτες καθαρίσουν τα οικόπεδά τους, τόσο μικρότεροι θα είναι οι κίνδυνοι κατά τη διάρκεια της αντιπυρικής περιόδου.

Στην περσινή μεγάλη πυρκαγιά, που ξεκίνησε από τον Βαρνάβα και έφτασε σχεδόν μέχρι τα όρια των Βριλησίων και του Χαλανδρίου, διαπιστώσαμε κάτι πολύ συγκεκριμένο: όπου υπήρχε καθαρισμένο οικόπεδο, και η φωτιά το διέσχισε, δεν σημειώθηκαν καταστροφές ή υπήρχαν μόνο ελάχιστες ζημιές. Επιπλέον, η ταχύτητα μετάδοσης της πυρκαγιάς ήταν πολύ πιο αργή. Αντίθετα, όπου υπήρχαν ακαθάριστα οικόπεδα, όχι μόνο καταστράφηκαν περιουσίες — σπίτια — αλλά η φωτιά μεταδόθηκε και πολύ πιο γρήγορα.

Το αναφέρω ως παράδειγμα ατομικής ευθύνης. Άρα, το μήνυμα που θα ήθελα να στείλω σήμερα, ξεκάθαρα, είναι ότι όλοι μας — η Πολιτεία, η τοπική αυτοδιοίκηση, οι πολίτες — πρέπει να ενσωματώσουμε την έννοια της ανθεκτικότητας σε κάθε σχεδιασμό. Είτε αφορά μια ατομική επιχείρηση, είτε μια κρατική υποδομή, είτε ακόμα και το ίδιο μας το σπίτι. Πρέπει να περάσει η κουλτούρα ότι η ανθεκτικότητα δεν είναι μια θεωρητική έννοια· είναι ένα στρατηγικό πλεονέκτημα.

Πιστεύω ότι ο καθένας μπορεί να αναλάβει πρωτοβουλία και να υιοθετήσει αυτή την κουλτούρα. Και νομίζω ότι, σταδιακά, ειδικά οι νεότερες γενιές αρχίζουν και το εμπεδώνουν.

Όταν καταφέρουμε να καλλιεργήσουμε αυτή την κουλτούρα πιο βαθιά — όταν ο πολίτης βλέπει ότι και η Πολιτεία κάνει συγκεκριμένα βήματα, και οι Δήμοι και οι Περιφέρειες ακολουθούν — τότε θα φτάσουμε σε μια κοινωνία όπου η συλλογική ευθύνη θα μεταφράζεται σε καλύτερη πρόβλεψη, πιο αποτελεσματική αντιμετώπιση και καλύτερο συντονισμό όταν προκύψει ένα φυσικό φαινόμενο.

Κώστας Ανδριοσόπουλος: Κύριε Υπουργέ, σας ευχαριστούμε πάρα πολύ για αυτήν τη συζήτηση, που έγινε εντός χρόνου — θα ήθελα να το επισημάνω. Η κλιματική αλλαγή, όπως πολύ σωστά είπαμε και όπως αναφέρατε κι εσείς, πρέπει να ενταχθεί στον σχεδιασμό όλων μας. Γι' αυτό ακριβώς κάνουμε αυτή τη συζήτηση, στο επετειακό 10ο Συνέδριο της Ελληνικής Ενεργειακής Εταιρείας, για την Ενεργειακή Οικονομία και το Περιβάλλον.

Με αυτό, θα ήθελα να κλείσουμε τη συζήτησή μας και να σας δούμε — όπως είπατε κι εσείς — και στα επόμενα δέκα χρόνια των συνεδρίων μας. Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ.

Γιάννης Κεφαλογιάννης: Να είστε καλά.